

Pla lector

INSTITUT ROQUETES

ÍNDIX

Preàmbul: Fomentar la lectura

1. Introducció

2. Objectius generals del PLEC

3. Anàlisi prèvia

4. Activitats programades

5. Recursos

6. Difusió del PLEC

FOMENTAR LA LECTURA

PER QUÈ LLEGIR? LA LECTURA MÉS ENLLÀ DEL CURRÍCULUM

La paraula és imprescindible per al coneixement i la transmissió de continguts. És el mitjà d'aprenentatge fonamental que acompanyarà l'alumnat al llarg de tot el seu procés educatiu, i també durant tota la seva vida. Dominar la comunicació oral i escrita serà fonamental per a desenvolupar i créixer professionalment en qualsevol disciplina. Per això és tan important treballar **destreses lectores** des de la infància i desenvolupar les habilitats que assegurin una bona comprensió d'allò que s'està llegint. Desxifrar correctament el text, comprendre el seu contingut i sobreentendre el que no s'afirma explícitament en ell serà imprescindible per aprendre. També per a viure. I, fonamentalment, per a ser.

La LOMLOE dicta que les **biblioteques escolars** «contribuiran a fomentar la lectura i que l'alumne accedeixi a la informació i a altres recursos per a l'aprenentatge de la resta d'àrees i matèries, i pugui formar-se en l'**ús crític** de les mateixes».

Si ens centrem en l'institut, **la paraula escrita és i serà la base de tot l'ensenyament-aprenentatge.** Si l'accés a la informació escrita és fonamental, la capacitat de comprendre aquesta informació resulta imprescindible. **La lectura és terra fèrtil** on creixeran totes les disciplines. Per això, cal conrear-la i regar-la perquè és una eina meravellosa per a aprofundir i connectar amb la vida.

La paraula desperta els nostres sentits. A través de la lectura, podem apropar-nos a altres realitats, enfrontar-nos a situacions inesperades, contemplar possibilitats noves, descobrir el nostre passat i imaginar el futur. Aquesta idea de lectura com a **viatge emocional** engloba molts aspectes, des de la capacitat de transformar els nostres sentiments fins a tenir vivències inoblidables sense moure'ns del lloc. Oferir la lectura com a entreteniment en l'era de les multipantalles és una qüestió urgent. Malgrat que els beneficis de la lectura siguin objectius a

mitjà o llarg termini, la lectura es fa sempre en l'ara i aquí. Per tant, **el plaer** és essencial. Si el llibre ens agrada, el gaudim. Però en totes les aules hi ha joves a qui no els agrada llegir, per la qual cosa hem de ser imaginatius. Tenim el deure de procurar **temps i espais de lectura que siguin agradables** i ofereixin experiències favorables al voltant de la lectura. No ha de ser mai un càstig o una imposició, sinó més aviat vincular-la com una recompensa. La lectura és un premi per al cervell a llarg termini, però també pot ser-ho de manera immediata si sabem crear el clima adequat.

La paraula és indispensable per a pensar. La utilitzem per a raonar, per a parlar amb nosaltres mateixos i per a sentir. Hem de tenir present que el que passa amb la lectura és màgic i té lloc a l'interior de cada persona de manera individual. Es tracta d'una experiència íntima i personal. D'aquesta manera, llegir ajuda a pensar en un mateix i trobar el nostre lloc en la realitat que ens envolta. Els llibres ajuden a construir-nos i és meravellós entreveure la nostra ombra entre els personatges que llegim. Així, les històries llegides passen a formar part del que som, per la qual cosa és important seleccionar els llibres que oferim de manera conscient. Hem de garantir referents apropiats i diversos (per exemple, dones científiques que fomentin les inclinacions vocacionals), tenint en compte que els llibres que posem al seu abast contribuiran a ser qui seran.

REPTES

Si tenim clar els beneficis de la lectura, és obligatori plantejar-nos els propòsits de la lectura a l'escola i els objectius dels docents. Aquí perseguim **dues finalitats** en paral·lel: la primera és el **desenvolupament de les habilitats lectores de l'alumnat**, que es relaciona directament amb la competència lingüística i és mesurable amb la comprensió del text i l'expressió oral i escrita. La segona és **la formació de l'hàbit lector de la persona**, un objectiu més complex i difícil de reduir a una quantificació. Els dos aspectes estan molt relacionats, ja que l'habilitat per a llegir influeix en l'estímul per la lectura i, a la vegada, el plaer per la lectura exercita aquestes destreses. És un bon tàndem per als alumnes lectors. Però, què passa amb la resta? **Com podem estimular l'hàbit de la lectura i reforçar les destreses lectores dels alumnes que no gaudeixen tant llegint?**

Aquest és un dels principals reptes per al docent de qualsevol etapa educativa, que requereix molta paciència. Quan el plaer no és l'estímul natural de l'estudiant, ens hem de centrar en tres punts clau:

- Escollir apropiadament els llibres que oferim
- Sembrar l'hàbit lector com a primers referents
- Motivar la lectura extrínsecament.

COM ACOMPANYAR L'ALUMNAT?

- **Escollir apropiadament**

Tot i que sembla una obvietat, convé senyalar que els llibres han d'agradar-los als estudiants que els llegiran, tot i que això no significa que hàgim de tenir en compte només el seu criteri, perquè la **tasca del mediador** també passa per il·luminar camins nous i recomanat llibres als que tal vegada no arribarien per pròpia iniciativa. L'ideal és combinar-ho.

Cal tenir present l'etapa evolutiva de l'alumnat i **respectar el seu nivell lector**. Una bona manera d'iniciar-se és amb un modelatge lector, per això creiem necessari que el professor llegeixi en veu alta uns breus minuts abans que cadascú ho faci en silenci.

Un altre aspecte que cal garantir és la **bibliodiversitat** de la biblioteca d'aula i de la del centre, que inclogui autors de totes les èpoques, que existeixi la major paritat possible entre autors i autores, que disposi de tots els gèneres literaris (narrativa, teatre, poesia, còmic, no ficció...) i que hi hagi autors que connectin amb els gustos del jovent i la seva realitat.

- **Sembrar l'hàbit lector**

Exercitar l'hàbit lector facilitarà que floreixi el plaer lector a llarg termini. La **rutina** per aconseguir-ho sembla fàcil: **llegir, llegir i llegir**. La LOMLOE indica que seria ideal «dedicar un espai diari a la lectura en totes les etapes». És una recepta bàsica, que podem condimentar amb alguns altres ingredients que l'enriquiran: lectura compartida, a l'inici, i lectura individual, a continuació; combinació de diferents tipologies textuais, breus dissertacions, preguntes retòriques, lleugers diàlegs posteriors per ajudar a integrar els textos, relacionar temes i viure. Durant el temps de lectura individual, els alumnes han de sentir-se lliures per escollir una revista de viatges o una de científica, una novel·la d'aventures o una de filosòfica, etc. I també es pot acompanyar d'alguna música agradable que ajudi a la màgia de l'aula. És important **sentir-se còmode** per a llegir a gust. O aprofitar altres espais, el pati, per exemple.

- **Motivar la lectura extrínsecament**

Amb l'alumnat que no troba estímul suficient en la lectura, hem de ser **creatius** i buscar alguna motivació que els inviti a seguir llegint el llibre que els ha caigut a les mans. No hi ha millor persuasió que un bon mediador, només pot fer apassionar aquell que s'apassiona. Hi ha idees que poden agradar l'alumnat, com tenir un passaport lector i puntuar les lectures o fer un rànquing dels llibres més ben valorats a l'aula o un sistema de punts de recompensa basat en el seu progrés. Cal pensar i sentir les lectures si volem que una gran part del nostre alumnat s'afegeixi a aquesta gran aventura i oferir-los l'oportunitat de llegir de manera voluntària, **desvinculant la lectura de l'obligatorietat**. Si, a més, aprofitem perquè els

mateixos **companys de classe** o d'altres classes facin **recomanacions** dels seus llibres preferits, segurament seran més efectives.

GUIAR DES DE L'ENTUSIASME

La millor manera de transmetre el plaer de la lectura és per mig del propi **entusiasme**, per la pròpia **passió** lectora. Com en altres àmbits de la vida, el que fem pesa més que el que diem. Som referents. Tots recordem algun professor que, per entusiasme i motivació, va contagiar-nos les ganes d'aprendre. La millor invitació que podem fer als alumnes **és compartir amb ells el nostre amor pels llibres** i parlar-los de la pròpia experiència lectora. Els llibres ens parlen de la persona que els està llegint i ens apropen. Podem llegir algunes cites que ens agraden, o algunes idees per reflexionar, o un fragment que hem subratllat perquè ens remou per dins, o descripcions enginyoses. Compartir amb els alumnes el llibre que estem llegint, tot i que no sigui un títol adequat per a ells, explicar-los-ho, recomanar-lo per a fer algun regal a un adult de la seva família, etc. Explicar-los anècdotes personals: què llegeixo en aquest moment? o per què el vaig escollir? Això ajudarà a consensuar la lectura com un hàbit natural i fonamental en la vida de qualsevol persona.

En definitiva, creiem que **el plaer lector** és conseqüència directa d'haver desenvolupat **l'hàbit lector** que s'adquireix fonamentant la lectura sistemàtica, aprenent a reflexionar sobre el que es llegeix i sabent-ho explicar i compartir-ho. Per tant, el modelatge del professor i el seu entusiasme són indispensables per contagiar els joves lectors i, amb paciència, crear-ne de nous a llarg termini. A més, una lectura lliure que permeti gaudir l'alumne serà la millor llavor per al creixement del seu pensament crític i per a la creació de ciutadans lliures i el nostre gra de sorra particular per a contribuir a fer un món millor, amb respecte i igualtat d'oportunitats.

1. Introducció

El **Pla lector** és un projecte de centre que treballa per:

- Potenciar el gust per la lectura entre els joves
- Millorar la competència lectora de l'alumnat
- Entendre la lectura com a vehicle per aprendre nous continguts des de tots els àmbits
- Augmentar la capacitat de reflexió i debat
- Millorar la lectura en veu alta

La **lectura** ens permet ampliar el vocabulari, millorar l'ortografia, exercitar la ment, estimular el cervell, augmentar els coneixements, reduir l'estrès i millorar l'atenció i la concentració.

És per això que l'alumnat d'ESO de l'Institut Roquetes gaudeix de **30 minuts** (d'11.25 h a 11.55 h) de lectura diària. Aquesta franja comença amb una lectura en veu alta per part del professorat que permet l'alumnat celebrar també efemèrides importants o treballar valors essencials. Després, gràcies als lots de préstec de la **Biblioteca municipal de Roquetes Mercè Lleixà**, l'alumnat escull per gust propi un llibre de la biblioteca d'aula i practica la lectura silenciosa.

2. Objectius generals del PLEC

Tenint en compte el Projecte Educatiu del Centre, els objectius generals del Pla lector són:

- Promocionar la lectura com a factor fonamental per al desenvolupament de les competències bàsiques de l'alumnat.
- Facilitar el desenvolupament de la competència comunicativa i lingüística i les subcompetències de la comprensió lectora, l'expressió escrita i la comprensió i l'expressió oral.
- Facilitar el desenvolupament de la competència informacional tot fomentant l'autonomia dels alumnes en l'accés, el tractament i ús de la informació.
- Promocionar la lectura com a eina d'aprenentatge i com a via d'accés al coneixement.
- Fomentar l'hàbit lector, el gust per la lectura i la cultura literària a partir del coneixement d'obres literàries de referència.
- Formar lectors plurilingües i interculturals capaços de llegir i comprendre textos en llengua catalana, castellana, anglesa i francesa.

- Proposar estratègies i accions de millora per al professorat, promovent eines d'avaluació i activitats per al foment de la lectura.

3. Anàlisi prèvia

El pla lector del centre va sorgir el curs 2016/2017 arran d'una xerrada desenvolupada al Centre de Recursos Pedagògics per part de l'Enric Queralt al voltant de la lectura. Des de llavors, un grup de professors i professores van reunir-se (febrer de 2016) per encetar el pla lector de centre amb els acords següents:

1. S'encetarà un període de col·laboració amb la Biblioteca Municipal.
2. A part del fons bibliogràfic de la pròpia biblioteca municipal podem, si s'escau, consultar el catàleg Argus i demanar els materials que necessitem.
3. Durant els dos mesos de pilotatge, la biblioteca en proporcionarà llibres, revistes, còmics, etc.
4. El servei de préstec s'ampliarà quan el Pla Lector s'iniciï el curs 2016-2017.
5. Els professors/professores podran anar dimecres i divendres de 9.00 a 13.30 a triar els llibres per a cada classe. Seran assessorats pel personal de la biblioteca.
6. El personal de la biblioteca lliurarà un document informatitzat amb el material que es deixarà en préstec.
7. De cara al curs vinent es proposa fer activitats sobre el funcionament de la biblioteca, carnets... (alfabetització de biblioteca).
8. També per al curs vinent, es proposa encetar la campanya "Cap xiquet/a sense carnet". Aquestes activitats es duran a terme a l'hora de tutoria.
9. La Directora de la Biblioteca en proposarà també activitats que seran estudiades per la comissió.
10. S'estudiarà la possibilitat de fer un projecte de col·laboració entre la Biblioteca i la FP Bàsica.

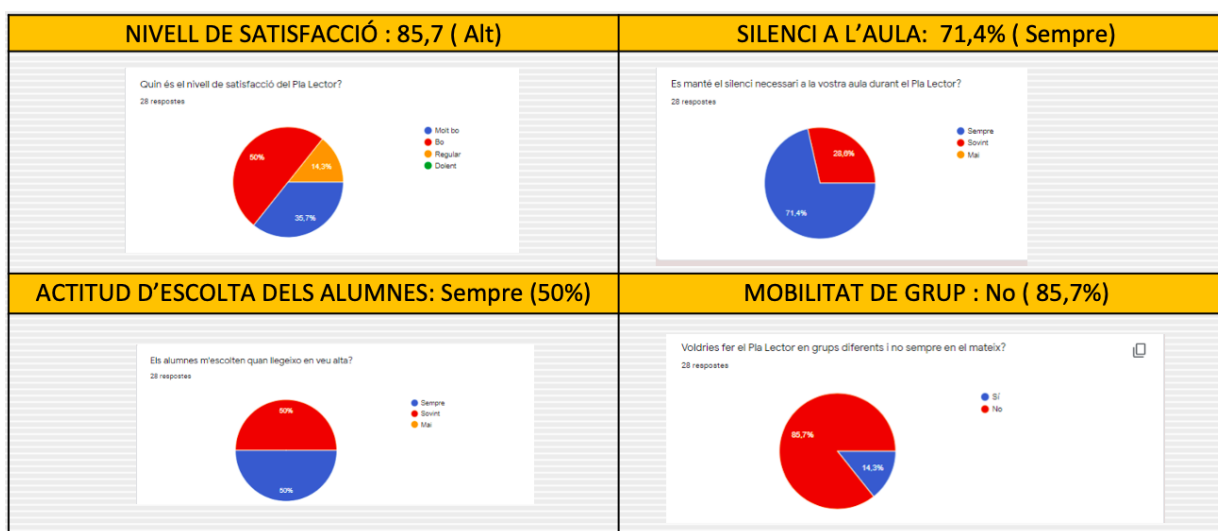
L'avaluació del pla lector es realitza cada dos cursos escolars. Els resultats de l'última anàlisi (2020/2021) van ser els següents:

Pel que fa al professorat, tenint en compte els resultats que podeu veure en les figures que consten a continuació, s'arriba a les següents conclusions i/o acords:

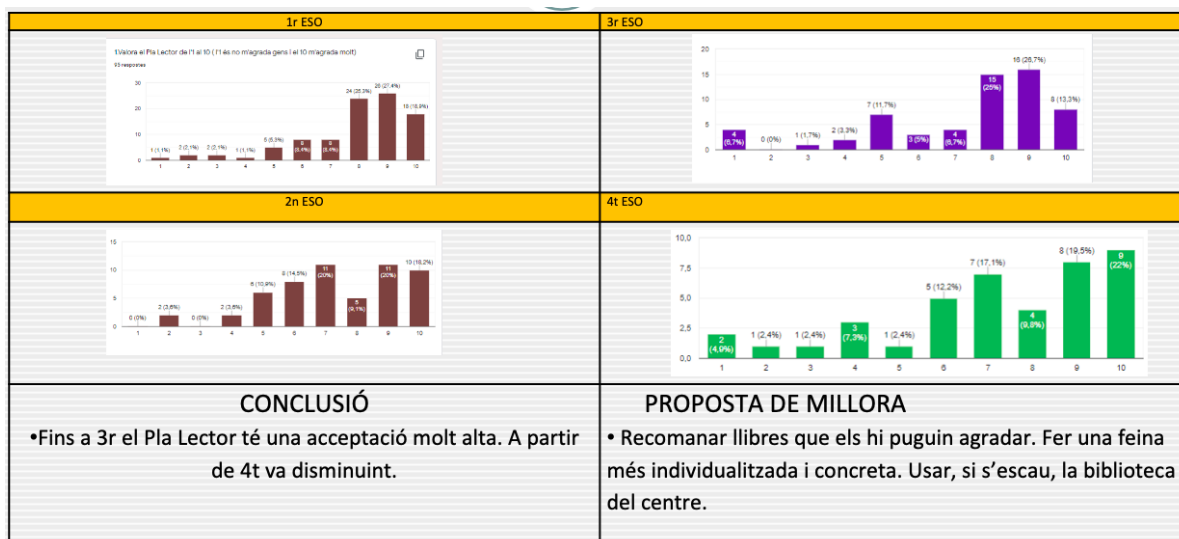
- Incentivar les lectures temàtiques lligades a les efemèrides.
- Propiciar que els tutors puguin llegir al seu grup.
- Més llibres de còmics i amb imatges a primer cicle.
- Seguir amb el costum de tenir la porta oberta els 25' de lectura.

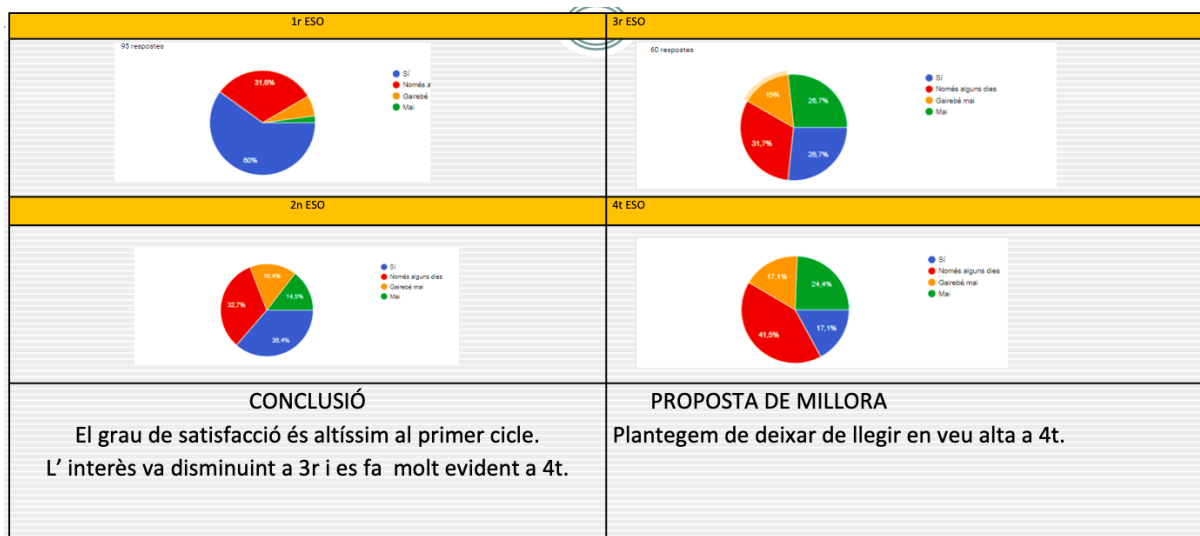
- Possibilitat d'estar en espais diferents de l'aula: sota els arbres, la natura...
- Caldrà millorar l'actitud d'escolta dels alumnes.
- Llegir novel·la en veu alta.
- Incentivar que els alumnes portin lectures que vulguin escoltar.
- Catàleg de llibres més variat. Afegir revistes a la biblioteca d'aula. Sobretot a 1r i 2n d'ESO.
- Renovació de les lectures de les carpetes per a llegir en veu alta.
- Possibilitat de llegir poesia.

En general, el nivell de satisfacció del pla lector és alt el professorat.

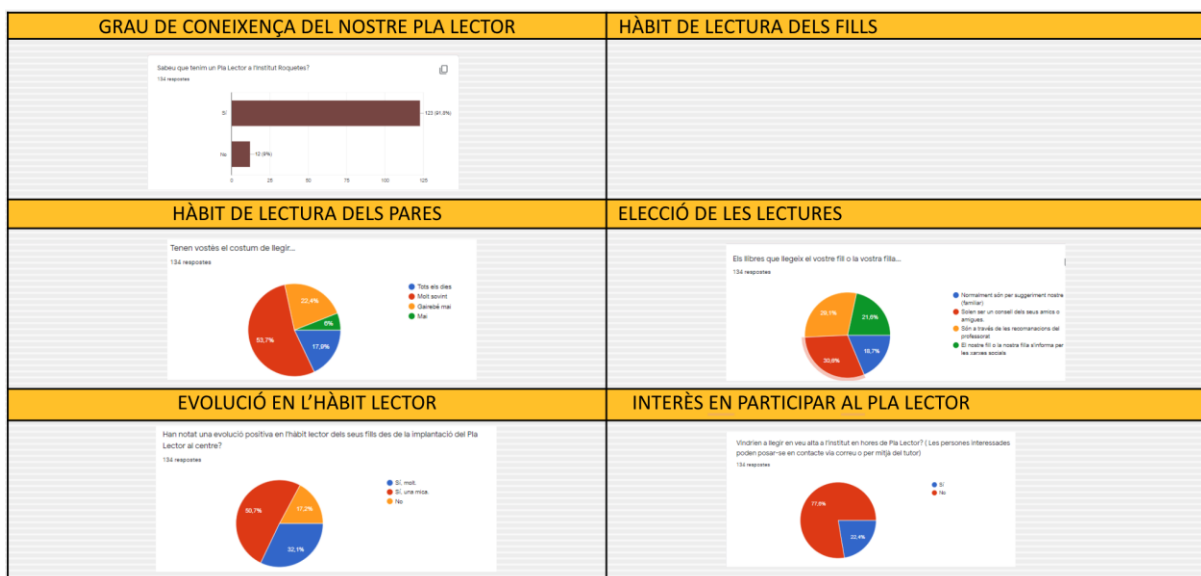

Els resultats de les enquestes de l'alumnat i les conclusions són els següents:

Els resultats de les enquestes de les famílies i les conclusions són els següents:

4. Activitats programades

Al llarg del curs es duen a terme diferents activitats conduïdes per la Comissió de Pla Lector i desenvolupades conjuntament amb diferents membres, institucions o comissions de la comunitat educativa del centre.

- **1r d'ESO**
 - Taller "Cap xiquet/a sense carnet + eBiblio" (1r trimestre)
 - Taller "Lectura d'imatges" (2n trimestre)
 - Club de lectura (un amb català i l'altre amb castellà)

- Visita exposicions itinerants a la Biblioteca Municipal

- **2n d'ESO**

- Taller "El còmic" (2n trimestre)
- Club de lectura (un amb català i l'altre amb castellà)
- Visita exposicions itinerants a la Biblioteca Municipal

- **3r d'ESO**

- Taller "Cerca d'informació" (2n trimestre)
- Club de lectura (un amb català i l'altre amb castellà)

- **4t d'ESO**

- Taller "Viquipèdia" (2n trimestre)
- Club de lectura (un amb català i l'altre amb castellà)

- **AULA OBERTA**

- Taller "Recerca de feina" (2n trimestre)

- Club de lectura (un amb català i l'altre amb castellà)
- **PROFESSORAT**
 - Formació permanent anual segons necessitats del claustre
 - Curs 22/23: Taller “Lectura en veu alta” per part de Guillem Vallejo Forés
 - Curs 23/24: Taller a la Biblioteca de Roquetes per part de Begonya Ferré

- **COMUNITAT LECTORA**

- Participació de les famílies

- 1r i 2n d'ESO: participació oberta a les famílies per venir a fer una lectura i posterior conversa.
 - 3r i 4t d'ESO: lectura d'experts per donar a conèixer problemàtiques socials o sortides professionals.

- **CELEBRACIONS I FESTES**

- Castaween: lectura teatralitzada per l'alumnat de 4t
 - Nadal: lectura teatralitzada per part de l'alumnat de l'optativa de Teatre

- **DATES ASSENYALADES**

Amb les dates assenyalades, es busca sensibilitzar, conscienciar i cridar l'atenció sobre una temàtica. També es fomenta que l'alumnat prengui consciència d'aquestes problemàtiques, entenguin la necessitat d'actuar i s'impliquin en la mesura que els sigui possible. Els dies commemoratius constitueixen una molt bona oportunitat per parlar amb els alumnes de temàtiques rellevants com per exemple: la pau, els drets dels infants, el canvi climàtic, les bosses de plàstic, la capa d'ozó, el respecte al medi ambient, l'alimentació, l'aigua, les abelles...

Aquestes dates també ens permeten treballar temàtiques d'actualitat a partir de les quals podem fer un bon treball de conscienciació. Per exemple temàtiques com el tabac i les drogues, la violència de gènere, l'assetjament escolar, les xarxes socials, els refugiats, la pobresa, l'explotació infantil, la corrupció...

A l'inici de curs es comparteix un Classroom amb el Claustre on consten les lectures i les dates dels dies commemoratius que es duran a terme al llarg del curs. Aquest banc de lectures es revisa conjuntament amb la Comissió de Convivència per enriquir-lo i coordinar activitats de centre. A més, tots els membres del claustre poden afegir

lectures als apartats corresponents per compartir textos interessants.

[Enllaç al Classroom del Pla Lector](#)

Codi classe: *k6tlhce*

5. Recursos

- Materials:

L'institut té una biblioteca. A la biblioteca un espai amb pissarra digital i l'altre espai dedicat a la lectura. Totes les aules de l'ESO disposen d'una biblioteca d'aula on, hi ha llibres, revistes, etc. cedits per la Biblioteca de Roquetes i per la biblioteca del centre A la sala de professors/es també disposa d'una biblioteca on hi ha llibres cedits per la Biblioteca de Roquetes i diccionaris del centre.

- Humans:

Pel que fa als recursos humans des dels inicis que s'han invertit hores i personal perquè el pla lector, la biblioteca i les biblioteques d'aula formessin una part activa del centre.

Amb el Pla d'Autonomia de Centre vam aconseguir unes hores d'una persona que fa tasques de gestió de biblioteca: e-pèrgam, tasques de folrar i catalogar, entre d'altres. La biblioteca obre tots els dies de 10.55 a 11.25h fent servei de préstec als i les alumnes i com espai de lectura autònoma.

A més, des de l'any 2016 hi ha un grup professors/es que forma part de la Comissió del Pla Lector s'encarrega tant de l'organització, dinamització, desplegament i coordinació de tot el relacionat amb el pla lector. La biblioteca obre dues hores fora de l'horari lectiu,

6. Difusió del PLEC

Per tal d'interpel·lar tot el claustre es duu a terme la difusió del PLEC en diferents moments al llarg del curs:

- Es comparteix amb els docents durant el claustre de benvinguda a l'inici de curs.
- A més, queda publicat al web del centre: <https://agora.xtec.cat/iesroquetes/projecte-educatiu/pla-de-lectura/>
- El professorat que s'incorpora havent començat el curs, obté la informació del PLEC mitjançant el full de ruta del Pla d'acollida.